

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Загальна історія світового літературного процесу»

обов'язкова

Спеціальність 035 Філологія

Кваліфікація доктор філософії (PhD)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціалізація Література зарубіжних країн

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Петро Васильович Рихло**

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0953595720

E-mail: p.rychlo@chnu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дана дисципліна призначена розширити культурологічний контекст у процесі наукового дискурсу відповідно дисертаційної теми. Літературна історія сьогодні включає нові імена і тексти, виходячи за межі європоцентризму. Цих знань бракує в бакалаврських та магістерських програмах. Проблематика курсу адаптується до практичних можливостей сьогодення.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета ознайомити аспірантів із специфікою розвитку західноєвропейської й американської літератури на матеріалі конкретних художніх творів, а також продемонструвати стадіальність розвитку літератури.

Дана дисципліна розширює тематичний спектр світової літературної спадщини, розглядає літературу відповідно стилістичних особливостей доби її формування та методів актуалізації прочитання відповідних зразків в інші часові періоди.

3. Завдання

Відповідно до поставленої мети впливають конкретні завдання даного навчального курсу:

- оволодіти основами фахової теоретико-літературознавчої підготовки;
- отримати навичків аналізу усіх компонентів художнього твору крізь призму специфіки літературних родів і жанрів;
- розуміти загальні властивості художньої літератури, поетику слова, літературного твору, художнього тексту, множинність його інтерпретацій, варіативність підходів, еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;
- компетентно оцінювати історію світової літератури (за періодами) та специфіку літературного процесу в цілому;
- дати уявлення про своєрідності розвитку літератур у національному аспекті (в залежності від специфіки дисертаційного дослідження).

4. Пререквізити. Історія літератури, теорія літератури, філософія, історія, культурологія, мистецтвознавство.

5. Результати навчання

знати: ключові поняття історії літературного процесу, що складають концептуальну основу курсу; особливості літературного процесу та його закономірності; головні тенденції в літературному процесі країн Європи, Америки, Африки, Азії та Австралії; специфіку літературних родів та жанрів; особливості літературного твору як художнього цілого; ідеалістичні та матеріалістичні концепції психології творчості; основні тенденції розвитку теорії літератури на сучасному етапі; зміст рекомендованих художніх текстів й екстраполювати засвоєний теоретичний базис до їх аналізу.

вміти вільно користуватися системою знань з історії зарубіжної літератури; пояснювати специфіку художнього тексту, вказувати на його відмінності в залежності від епохи та літературного стилю; застосовувати різні методологічні підходи до аналізу художніх творів; виділяти й досліджувати всі складники змісту та форми; визначати компоненти сюжету та композиції на матеріалі художніх текстів; застосовувати критичну та теоретичну спадщину літературознавчої та критичної думки; виявляти й розкривати інтертекстуальні паралелі.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	5			75		екзамен
Заочна	1	2	3	90	2	2			86		екзамен

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Історія світового літературного процесу від Античності до XVIII ст.												
Тема 1. Поетика та стилістичні особливості античної літератури.	8	1,5	0,5			7	8	0,25	0,25				10
Тема 2. . Загальні тенденції розвитку літератури Середньовіччя	9	1,5	0,5			7	9	0,25	0,25				10
Тема 3. Відродження. Бароко. Класицизм.	9	1,5	0,5			7	9	0,25	0,25				10
Тема 4. Літературний процес XVIII ст.	9	1,5	0,5			7	9	0,25	0,25				10
Разом за ЗМ1	35	6	2			28	35	1	1				40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Розвиток літературного процесу від XIX ст. до сучасності												
Тема 5. Особливості перебігу літературного процесу у XIX ст.	5	2	0,5			9	5	0,2	0,2				9
Тема 6. Літературний процес Франції, Німеччини, Англії та США кінця XIX – початку XX ст.	5	2	0,5			9	5	0,2	0,2				9
Тема 7. Специфіка літератури Модернізму.	5	1	0,5			9	5	0,2	0,2				9
Тема 8. Поетика літератури Франції, Німеччини, Англії та	5	2	0,5			10	5	0,2	0,2				10

США XX ст.											
Тема 9. Особливості постмодерністської літератури.	5	2	1			10	5	0,2	0,2		9
Разом за ЗМ 2	55	9	3			47	55	1	1		46
Усього годин	90	15	5			75	90	2	2		86

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Героїчний та дидактичний епос.
2	Середньовічна культура та література.
3	Епоха Відродження та її характерні риси.
4	Національні особливості розвитку Просвітництва в різних країнах.
5	Основні напрями літератури XIX ст. – романтизм та реалізм.
6	Загальна соціокультурна характеристика 2-ї половини XIX ст.
7	Творчість А. Стріндберга, М. Метерлінка, Кнута Гамсуна, Дж. Джойса
8	Творчість Ж.-П. Сартра, А. Камю, Е. Йонеско, С. Беккета, Д. Стейнбека
9	Художня практика постмодернізму

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Трансформація античних сюжетів у літературі XX – XXI ст.
2	Середньовічна драма.
3	Особливості роману «Сімпліцій Сімпліціссімус» Ганса Гріммельсгаузена.
4	Специфіка німецького просвітницького класицизму.
5	Творчість У. Теккерея.
6	Художні особливості “інтелектуально-аналітичних драм” Ібсена (“Ляльковий дім”, “Дика качка”, “Геда Габлер” та ін.)
7	Французька література XX ст.: Р. Ролан, Ф. Моріак, М. Бютор, Наталі Саррот, А. Роб-Грійє
8	Теорія інтертекстуальності (Ю. Кристева)
9	Сучасні літературні й літературно-мистецькі премії

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна (індивідуальне чи фронтальне опитування, бліц-опитування) чи письмова (есе, реферат, творчі завдання, тестування) відповідь аспіранта.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тестування;
- проекти (індивідуальні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
6	6	7	6	7	7	7	7	7		

T1, T2 ... T 10 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Байкель В.Б. Типология литературных жанров XVIII-XX веков: избранные статьи / Валерий Байкель. – СПб: Алетейя, 2009. – 280 с.
2. Білецький О. І. Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1990. - 254 с.
3. Благой Д. Д. Литературный процесс и его закономерности / От Кантемира до наших дней. – М., 1972. – Т. 1.
4. Блум.Г. Західний канон: Книги на тлі епох / Пер. з англ. Під заг. Ред. Р. Сенківа. – К.: Факт, 2007. – 720 с.
5. Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: підручник / Т.В. Бовсунівська. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2009. – 519 с.
6. Бондарева О.Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: пояснення структурного зв'язку через жанрове моделювання. – К.: Четверта хвиля, 2006.
7. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму : Монографія. – к. : Вид. центр КНЛУ, 2010. – 456 с.
8. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. – К., 2001.
9. Денисова Т. Н. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 478 с.
10. Европейская поэтика от Античности до эпохи Просвещения: Энциклопедический путеводитель. – М.: Издательство Кулагиной. – Intrada, 2010. – 512 с.
11. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Том перший. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2009. – 576 с.
12. Жанровые разновидности романа в зарубежной литературе XVIII – XX веков / Рук. Авт. Коллектива М.П. Мудесити. – Киев; Одесса: Вища шк., 1985. – 148 с.
13. Жирмунский В.М. Теория литературы. Поэтика. Стилистика. – Ленинград: Изд-во «Наука», 1977. – 408 с.
14. Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм: мысли об извечном колообращении изящных и неизящных искусств. – Харьков: Фолио, 2000.
15. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
16. Зварич І. М. Міф у генезі художнього мислення. – Чернівці: Золоті литаври, 2002.
17. Зинченко В.Г. Литература и методы ее изучения. Системно-синергетический подход : учеб. пособие / В.г. Зинченко, В.Г. Зусман, З.И. Кирнозе. – М. : Флинта : Наука, 2011. – 280 с.
18. Иванов Вяч. Манера, лицо и стиль. // Иванов Вяч. Собр.соч. – Брюссель, 1974.–Т.2.– С.616–626.
19. Историческая поэтика. Литературные эпохи и типы художественного сознания. – М., 1994.
20. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства: Монографія. – Львів: ПАІС, 2005. – 368 с.

21. Кухар-Онишко О.С. Індивідуальний стиль письменника: генезис, структура, типологія: [Текст] / О.С. Кухар-Онишко. – К.: Вища школа, 1985. – 172 с.
22. Лановик З.Б. *Hermeneutica Sacra*. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2006.
23. Левицька О. С. Контекстуальність хронотопу. Роман Джона Фаулза «Жінка французького лейтенанта»: монографія / Оксана Левицька. – Львів : Українська академія друкарства, 2014. – 232 с.
24. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001.
25. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польськ. С. Яковенка; Упор. і наук. ред. Д. Уліцької. – 2-ге вид. – К.: Вид. Дім “КМ Академія”, 2008. – 543 с.
26. Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. видання. – Тернопіль: Богдан, 2008. – 280 с.
27. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997.
28. Литературное произведение и литературный процесс в аспекте исторической поэтики: Межвуз. сб. науч. трудов. – Кемерово, 1988. – 192 с.
29. Мережинская А.Ю. Русская постмодернистская литература. – К.: Издательско-полиграфический центр „Киевский университет”, 2007. – 335 с.
30. Модернізм після постмодерну / За ред. Т.І. Гундорової. – К.: ПЦ „Фоліант”, 2008. – 319 с.
31. Москвин. В.П. Интертекстуальность: Понятийный аппарат. Фигуры, жанры, стили. – М.: Книжный дом „ЛИБРОКОМ”, 2011. – 168 с.
32. Наливайко Д. С. Искусство: направления, течения, стили. – Кн.1. Киев, 1981., Кн.2. Киев, 1985.
33. Нефедов Н.Т. История зарубежной критики и литературоведения: Учеб. пособие для вузов по спец. «Рус. яз. и лит.» – М.: Высш. шк., 1988. – 272 с.
34. Павличко С. Теорія літератури. – Київ: Основи, 2002. – 679 с.
35. Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2005.
36. Поетика містичного : [колективна монографія] / упорядк. О. Червінської. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 320 с.
37. Потебня А.А. Мысль и язык. – М.: Лабиринт, 1999.
38. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М.: Высш. шк., 1990.
39. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття. – Центр гуманітарних досліджень. Друге видання, доповнене. – Львів, 2002. – 814 с.
40. Современная американская драматургия: теория и практика: С568 сб. науч.статей / под ред. Ю.В. Стулова. – Минск: МГЛУ, 2013. – 100 с..
41. Уэллек Р., Уоррен О. Теория литературы. – М., 1978
42. Федоров В.В. Проблемы поэтического бытия. – Донецк: ДонНУ, 2008. – 492 с.
43. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. – 398 с.
44. Франко І. Література, її завдання й найважливіші ціхи // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. — Т.26. — К., 1986.
45. Червинская О.В. Акмеизм в контексте Серебряного века и традиции: Монография. – Черновцы: Alexandru cel Bun; Рута, 1997. – 272 с.
46. Червинская О.В. Пушкин, Набоков, Ахматова: метафоризм русского лирического романа. Монография. – Черновцы: Рута, 1999. – 152 с. (2 екзем.)
47. Червінська О. Аргументи форми : [монографія] / О. В. Червінська. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 384 с.
48. Шестакова Э.Г. Теоретические аспекты соотношения текстов художественной литературы и массовой коммуникации: Специфика эстетической реальности словесности Нового времени: Монография. – Донецк: Норд-Пресс, 2005.
49. Шеффер Жан – Мари Что такое литературный жанр? Пер. с фр. / Послесл. С.Н. Зенкина. – М.: Едиториал УРСС, 2010. – 192 с.

50. Эльсберг Я.Е. Введение: [Текст] / Я.Е. Эльсберг // Типология стилевого развития нового времени: Сб. статей. М.: Наука, 1976. – С. 5-32
51. Черноиваненко Е.М. Литературный процесс в историко-культурном контексте. – Одеса, 1999.

5.2. Допоміжна

1. Арістотель. Про мистецтво // Всесвіт. – 1978. – № 12.
2. Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. – К: Основи, 2004.
3. Гейзінга Й. Homo Ludens. – К.: Основи, 1994.
4. Греймас А.-Ж. Структурная семантика: Поиск метода / Пер. с фр. Л. Зиминной. – М.: Академический Проект, 2004. – 368 с.
5. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. – К.: Юніверс, 2001.
6. Гадамер Г.-Г. Истина і метод. – Т.1. – К.: Юніверс, 2000.
7. Денисова Т. Н. Історія американської літератури / НАН України, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. – 478 с., іл..
8. Дерида Жак. Письмо та відмінність. – Харків: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2004.
9. Дюркгайм Еміль. Первісні форми релігійного життя – К.: Юніверс, 2002.
10. Еко У. Інтерпретація та надінтерпретація // Еко У. Маятник Фуко. – Львів: Літопис, 1998.
11. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англійської Мар'яни Гірняк. Львів: Літопис, 2004. – 384 с. (2 екз.)
12. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. – Тернопіль: Мандрівець, 2007.
13. Зенкин С. Работы о теории : Статьи. – М.: Новое литературное обозрение, 2012. – 560 с.
14. Історія зарубіжної літератури першої половини ХХ ст.: навчальний посібник для студентів ІV курсу філологічних факультетів, спеціальність „мова та література” / уклад.: Юрчук О.О. 2-е видання, випр., доп. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. – 170 с.
15. Історія літератури : Збірник статей / Упоряд. Олена Галета, Євген Гулевич, Зоряна Рибчинська (Центр гуман. досліджень ЛНУ імені Івана Франка). – Київ : смолоскип; Львів: Літопис, 2010. – 184+184 с. („Соло триває ... нові голоси”, №4: Юрко Прохасько, „Чи можлива історія „галицької літератури”?”): Лекція на пошану Соломії Павличко).
16. Леві-Строс К. Первісне мислення. – К.: Український центр духовної культури, 2000.
17. Мегела І.П. Література Європейського Середньовіччя. Курс лекцій / Навчальний посібник. – К.: Вид. дім Бураго, 2016. – 416 с.
18. Мислителі німецького Романтизму / Упоряд. Л. Рудницький та О. Фешовець. – Івано-Франківськ: Вид-во „Лілея-НВ”, 2003.
19. Ортега-і-Гасет. Вибрані твори. – К.: Основи, 1994.
20. Платон. Бенкет. – Львів: УКУ, 2005.
21. Платон. Держава. – Київ: Основи, 2000.
22. Сучасні літературознавчі студії. Постгуманізм та віртуальність: літературні виміри. Збірник наукових праць. Вип.10. Гол. ред. Н.О. Висоцька – К.: Вид. центр КНЛУ, 2013. – 516с.
23. Фіськова С. Історія німецької літератури. Періоди, напрямки розвитку, ідеї, постаті: Навчально-методичний посібник. – Львів: ПАІС, 2003. – 340 с.
24. Фуко Мишель. Археологія знання / Пер. с фр. М.Б. Раковой; вступ. ст. А.С. Колесникова. – СПб.: ИЦ «Гуманитарная Академия», 2004. – 416 с.
25. Хайдеггер М. Что зовется мышлением? / Пер. Э. Сагетдинова. – М.: Издательский том «Территория будущего», 2006. – 320 с.
26. Чернявская В.Е. Лингвистика текста: Поликодовость, итертекстуальность, интердискурсивность. Учебное пособие. – М.: Книжный дом „ЛИБРОКОМ”, 2009. – 248 с.
27. Шмид В. Нарратология. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Языки славянской культуры, 2008. – 304 с.

6. Інформаційні ресурси

1. Історія зарубіжної літератури http://ae-lib.org.ua/_lithistory.htm#xix

2. Средние века и Возрождение <http://svr-lit.niv.ua/>
3. Библиотека Гумер - литературоведение http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Index_Lit.php
4. Алексеев М. и др.: История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение. Глава первая. Кельтский эпос. <http://svr-lit.niv.ua/svrlit/alekseev-izl-svv/keltskij-epos.htm>
5. <http://www.nbuu.gov.ua/>
6. <http://chtyvo.org.ua>
7. www.ae-lib.org.ua
8. www.academia.edu
9. <http://diasporiana.org.ua>
10. <http://poetyka.uazone.net/translat.html>
11. <http://www.ukrcenter.com>
12. <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>